

DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SERBEST ZAMANLARINI
DEĞERLENDİRME BİÇİMLERİ

Nida BAYINDIR

Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD
nidabayindir@yahoo.com

ÖZET: İlköğretim eğitim sisteminin en önemli dönemidir. Bu dönemde öğrenci hem bir üst eğitim kurumuna akademik olarak hazırlanmakta hem de yaşam boyu edineceği eğitim anlayışını oluşturmaya başlamaktadır. Bütün toplumlarda ilköğretimde özellikle ilk kademede görev yapan öğretmenlerin yaptıkları eğitim öğretim faaliyetleri; çocuğun zihni, fiziki, sosyal, kültürel, duygusal ve sanatsal gelişimlerine direkt katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda, sınıf öğretmenin üstlendiği rol oldukça önemlidir. Çünkü öğretmenin bilgi verme rolünün dışında öğrenciyi, bir bütün olarak, çok yönlü tutum, davranış, beceri ve alışkanlıklarla etkilemesi gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının hizmet öncesinde kendi fiziki, zihni, sosyal, kültürel, duygusal, sanatsal vb. becerilerini geliştirip geliştirmediklerini dolayısıyla adayların serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerini belirlemektir. Bu amaçla Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD’da öğrenim gören 100 öğrenci araştırma kapsamına alınmış ve *öğrenci serbest zamanlarını değerlendirme* anketi uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; adayların büyük bir çoğunluğunun serbest zamanlarını müzik dinleyerek, kişisel bakımla, amaçsız geziler ve arkadaş toplantıları ile değerlendirdiği, akademik faaliyetlerle, sanatsal ve zanaatsal faaliyetlerin ihmal edildiği görülmüştür. Temel eğitimin bel kemiği olan sınıf öğretmeni adaylarının serbest zamanlarının değerli olduğu, en iyi şekilde değerlendirilmesi gerektiği bilinci oluşturulmalı,

Anahtar Kelimeler: Serbest zamanlar, öğretmen adayları, üniversite çevresi

DUMLUPINAR UNIVERSITY PRE-TEACHER’S EVALUATION FORMS OF FREE TIME

ABSTRACT : The most important period of primary education system. The first level of teachers working in primary education in all societies, their education and training activities of property; the child’s mental, physical, social, cultural, emotional and artistic development of the direct contribution. In this context, the role of class teacher is very important. Because the teacher his students has to develop in every aspect. The purpose of this research, the classroom teacher candidates prior to service their own physical, mental, social, cultural, emotional, artistic, and so on forms of assessment to determine their free time has developed skills of the candidates so. According to the survey, the candidates of the majority of their free time listening to music, personal care, with aimless excursions, meeting friends and evaluates the academic activities, artistic and artisanal activities were neglected. The research proposed establish the necessary infrastructures and provide new opportunities to assess the candidates at leisure time.

Keywords: Free time, teacher candidates, university environment

GİRİŞ

Günümüzde öğretmenlik mesleğinin öneminin ve fonksiyonunun daha da arttığı görülmektedir. Bireylerin eğitim aracılığıyla istenen düzeyde yetişmesinde, etkili ve verimli bir vatandaş olmasında, kişisel anlamda mutlu ve topluma örnek bir insan olmasında öğretmenin önemli bir fonksiyonu vardır. Artık beyni bilgi ile doldurulmuş, sadece akademik gelişim ile yeterli kalan, okulu not, ders kitapları, karne ve duvarlardan örülü bir mekan olarak gören anlayış etkisini yitirmiştir. Eğitim; uzun vadede insanı her yönüyle yetiştirmeyi hedefleyen, bilgi ile görgüyü birleştiren, bireyde bilinçli bir kişisel gelişim sağlayan ve kişiye özgü şekillenebilen bir süreçtir. Ancak ne yazık ki, eğitimin ve bireylerin sınırlanması bir ülkenin en değerli ögesi olan insana yapılan yatırımı sınırlamış ve kendi kendine düşünüp hareket edebilen, kendi kişisel gelişimini sürdürebilen, düşünebilen, yüksek nitelikli, girişimci

bireyleri ihmal etmiştir. Halbuki öğretmenlik ve eğitim kendine özgü bir profesyonel uğraş alanıdır. Bu uğraş öğrencinin sadece zihnini eğitime anlamının çok üstüne çıkmıştır. Çünkü öğretmenin bilgi verme rolünün dışında öğrenciyi, bir bütün olarak, çok yönlü tutum, davranış, beceri ve alışkanlıklarla etkilemesi gerekmektedir. Bu süreçte yer alan öğretmenler özellikle ilköğretimin ilk öğretmenleri olan sınıf öğretmenlerinin insan yetiştirmeye geniş bir perspektiften bakmaları gerekmektedir. Dolayısıyla öncelikle kendi eğitimlerini, gelişimlerini ve alt yapılarını da buna göre hazırlamalıdır (Karaküçük, 1997, Aktaş, 1997, Kılbaş, 2001, Kır, 2007, Tezcan, 1993).

Öğretmenler, hizmet öncesinde aldıkları eğitimlerle ve kazandıkları anlayış, alışkanlık, deneyimlerle kendilerini hazırlarlar. Bu süreçte başarılı olmak adayların hem kendilerine hem de çevrelerine yeterli zamanı ayırmaları ile mümkün olmaktadır. Öğretmen adayları, derslerle akademik bilgi ve becerileri edinmektedir. Ancak bu yeterli değildir. Diğer zaman diliminde yaptıkları da yine kendine yaptıkları yatırım olacaktır. Ne yazık ki, adaylar ders dışı –serbest zamanları- zamanlarını bilinçsizce harcamaktadırlar. Ülkemizde serbest zaman eğitimi konusunun yeterince ciddiyetinin ve öneminin kavranamamasından ötürü öğretmen adayları gelişimlerini ya yarıda bırakmakta ya da ötelemektedirler. Halbuki zaman etkili ve verimli kullanabilmekte eğitimin ve eğitilmişliğin bir getirisi. Özellikle toplumu eğitime görevini üstlenen öğretmenin öncelikle kendisinin yaşam boyu eğitimi benimsemiş olması gerekmektedir. Çünkü kişi bildiğini öğretir. Bilgisi, görgüsü, deneyimi sınırlı bir öğretmenin öğretimi de sınırlı olacaktır.

Serbest zaman, bireyin ders alma ve ders çalışma saatleri dışında kalan boş zamanlarında zevk ve doyum elde etmek amacıyla kültürel, sosyal, sportif, turistik, sanatsal, eğlenme ve dinlenme aktivitelerinden birinden ya da bir kaçına isteğine bağlı olarak katılmasıdır. Aynı zamanda adayların kendi kimliğini bulma, ulusal ve evrensel değerleri benimseme, sosyal ve kişisel olgunluğa erişip topluma uyum sağlama durumlarıdır (Balcı ve İlhan, 2006, Gülbahçe, 1996, Özgüven, 1992 Karahan vd, 2005, Demir ve Demir, 2007).

Serbest zaman etkinlikleri, zamanın bilinçli bir şekilde yönetimiyle, bireyin gönüllü olarak oluşan ve onun fiziksel, sosyal, düşünsel, duygusal, sanatsal yönlerini yenilemeyi amaçlayan, içerik bakımından çok zengin, rekreasyon (yenilenme, yeniden yapılanma) kavramıyla da açıklanan sosyal faaliyetlerdir (Uğur, 2000, Tekin vd, 2008, Tel, 2007, Başaran ve Erenci, 2006, Pepe vd. 2006).

Serbest zamanlar yerinde ve etkili kullanıldığında kişinin kendisini bulmasını, iyi ifade etmesini, yaratıcılığını geliştirmesini, yeni deneyimler kazanma ve üretkenliğini arttırmasını sağlar. Adaylar, serbest zamanlarını ne kadar nitelikli yaşıyorlarsa bu yolla edindikleri yaşantılar o kadar kalıcı olmaktadır. Bu açıdan üniversiteler dersler dışında öğrencilerin serbest zamanlarını ya yerleşke içinde ya da şehir içinde yönlendirici bir rol üstlenmelidir.

Adayların hizmet öncesinde kendilerini derslerin dışında da eğitmeleri onların meslek içi iş verimliliğini olumlu etkileyecektir. Sınıf öğretmeni olup öğrencilerini her yönden etkileyip geliştirecek olan adayların hizmet öncesinde ona sunulan imkanları yerinde kullanması gerekmektedir. Sanatsal (edebiyat, sinema, tiyatro, müzik, resim, fotoğraf, vb.), entelektüel (kitap, konferanslar, radyo, tv vb.), sosyal toplantılar (aile, arkadaş partileri, fikir kulüpleri vb), pratik (bahçecilik, el sanatları, el işleri vb). fiziki (spor, yürüyüş, balıkçılık v.) faaliyetleri yapmaları beklenmektedir (Korucu vd, 2006, Balcı 2003, Özdağ vd, 2009, Aydoğan ve Gündoğdu, 2006, Yeniçeri vd, 2002, Terzioğlu ve Yazıcı, 2003).

Bu araştırmanın amacı; Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf öğretmeni adaylarının serbest zaman faaliyetlerini değerlendirme biçimlerini belirlemektir. Araştırma, anket maddeleri, öğrenci sayıları ve kullanılan istatistik tekniklerle sınırlıdır.

YÖNTEM

2010-11 akademik yılında Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğretim gören adayların serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerini belirlemeye dönük olarak yapılan bu araştırma, tarama

DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SERBEST ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME BİÇİMLERİ

Nida BAYINDIR

modelinde betimsel bir araştırma olup var olan durum yansıtılmaya çalışılmıştır. Toplanan veriler SPSS istatistik paket programı ile değerlendirilmiştir. Adayların serbest zamanlarına ilişkin görüşleri frekans ve yüzde dağılım tabloları ile gösterilmiş ve bu verilere göre yorumlanmıştır.

Araştırmanın örneklemini; DPÜ eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği ABD öğrenim gören ve basit tesadüfi random yoluyla seçilmiş 100 aday oluşturmaktadır. Bu tür örneklemede evrendeki her birimin örneklemede seçilmede birbirinden bağımsız ve eşit olma olasılığı olup yansızlık kuralının en iyi işletildiği bir örneklemedir (Balci, 2003).

Araştırma anketinin oluşturulmasında, öncelikle öğretmen adaylarına serbest zamanlarını nasıl geçirdikleri ile ilgili yarı yapılandırılmış bir görüşme formu verilmiştir. Alınan dönütlere göre adayların serbest zamanlarını değerlendirme yolları gruplanmıştır. Buna göre, resim yapma, fotoğraf çekme, heykel yapma, 2 boyutlu diğer görsellerle –grafik, grafiti, kubik, v.b- ilgili olanları plastik sanatlar, düzenli şiir okuma/dinleme/yazma, düzenli hikaye/deneme/makale okuma/dinleme/yazma ile ilgili olanlar yazınsal sanatlar, şarkı söyleme, enstrüman çalma ile ilgili olanlar sessel sanatlar, bale yapma, dans yapma ile ilgili olanlar kinestetik sanatlar, tiyatro/drama yapma, sinema ve sahne sanatları –görüntü, ses, oyunculuk, makyaj, montaj vb.- ile ilgili olanlar eylemsel sanatlar, dokuma işleri, ahşap işleri, eski sanatlar –ebru, minyatür, tezhip, baskı çeşitleri vb.- ile ilgili olanlar zanaatlara, spor faaliyetler, eğitim içerikli üyelikler, faaliyetler ve kurslar ile ilgili olanlar akademik faaliyetlere, internet, tv, radyo, gazete ile ilgili olanlar medya, serbest okuma, şans oyunları, geziler –amaçsız, kültürel, alışveriş için- sinemaya gitme, hobiler, arkadaş toplantıları, alan dışı işte çalışma, alanla ilgili işte çalışma, gönüllü çalışma, müzik dinleme, dersaneye gitme, kişisel bakım düzenli olmayan etkinlikler başlığı altında gruplanmıştır. Yukarıdaki alanlardan oluşan anket sorularına verilen aday cevapları kaydedilmiştir. Araştırmacı, 37 soru ile adayların serbest zamanlarındaki davranışlarını tespit etmeye çalışmıştır. Bu sorular kişinin o davranışı yapıp yapmadığı ile ilgili olup kişisel tasarrufu ölçmeye dönüktür. Anket, hem açık hem de kapalı uçlu sorulardan oluşmaktadır. Kapalı uçlu sorular sorulduktan sonra diğer (varsa belirtiniz) gibi açık uçlu seçenekler sunulmuştur. Ayrıca kapalı uçlu sorularda uygulanan 5’li likert ölçeği ile adayların katılım dereceleri istatistiki olarak seçilebilir ve yorumlanabilir hale sokulmuştur. Anketin güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alpha) 0,89 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde ise, frekans ve varyans analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde Sınıf öğretmeni adaylarının serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerini sorgulayan sorulara verilen cevaplar yüzde ve frekans tabloları ile yorumlanmıştır.

5: Her zaman 4: Çoğu zaman 3: Bazen 2: Çok az 1: Hiç

Faaliyetlere katılım düzeyleri	5		4		3		2		1	
	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
1. Resim yapma	13	13,0	20	20,0	29	29,0	15	15,0	23	23,0
2.Fotoğraf çekme	26	26,0	33	33,0	15	15,0	8	8,0	18	18,0
3. Heykel yapma	-	-	2	2,0	5	5,0	12	12,0	81	81,0
4. 2boyutlu diğer görsellerle uğraşma	2	2,0	7	7,0	17	17,0	19	19,0	55	55,0
Yazınsal sanatlar	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
5. Düzenli şiir okuma/dinleme/yazma	17	17,0	17	17,0	31	31,0	21	21,0	14	14,0
6.Düzenli hikaye,	23	23,0	27	27,0	27	27,0	12	12,0	11	11,0

deneme, makale, roman okuma/dinleme/y azma										
Sessel sanatlar	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
7. Şarkı söyleme	41	41,0	22	22,0	17	17,0	10	10,0	10	10,0
8. Enstrüman çalma	10	10,0	8	8,0	19	19,0	11	11,0	52	52,0
Kinestetik sanatlar	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
9. Bale yapma	4	4,0	2	2,0	4	4,0	7	7,0	83	83,0
10. Dans yapma	19	19,0	10	10,0	20	20,0	22	22,0	29	29,0
Eylemsel sanatlar	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
11. Tiyatro /Drama yapma	11	11,0	19	19,0	16	16,0	23	23,0	31	31,0
12. Sinema ve gösterim (görüntü, ses, oyunculuk, montaj...)	13	13,0	16	16,0	12	12,0	17	17,0	42	42,0
Zanaatlar	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
13. Dokuma işleri	10	10,0	6	6,0	16	16,0	15	15,0	53	53,0
14. Ahşap işleri	4	4,0	8	8,0	15	15,0	16	16,0	57	57,0
15. Eski sanatlar (ebru, tezhip, minyatür, baskı çeşitleri)	7	7,0	6	6,0	6	6,0	17	17,0	64	64,0
Sportif faaliyetler	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
16. Spor yapma (alanı).....	38	38,0	18	18,0	22	22,0	10	10,0	12	12,0
Akademik faaliyetler	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
17. Eğitim içerikli üyelikler (Dergi, topluluklar, gruplar, birimler)	17	17,0	10	10,0	17	17,0	21	21,0	35	35,0
18. Eğitimle ilgili faaliyetler (Organizasyonlar yapma, yer alma)	19	19,0	12	12,0	25	25,0	19	19,0	25	25,0
19. Eğitimle ilgili kurslar (satranç, yabancı dil, drama, diksiyon)	20	20,0	10	10,0	25	25,0	15	15,0	30	30,0
Medya	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%

DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SERBEST ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME BİÇİMLERİ

Nida BAYINDIR

20. İnternet	55	55,0	16	16,0	15	15,0	8	8,0	6	6,0
21. Tv	51	51,0	25	25,0	17	17,0	6	6,0	1	1,0
22. Radyo	43	43,0	17	17,0	18	18,0	16	16,0	6	6,0
23. Gazete	35	35,0	26	26,0	23	23,0	11	11,0	5	5,0
Düzenli olmayan etkinlikler	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%	fr	%
24. Serbest okuma	44	44,0	21	21,0	19	19,0	12		4	
25. Şans oyunları (tavla, kağıt, okey vb)	31	31,0	16	16,0	21	21,0	14	14,0	18	18,0
26. Geziler (kültürel-deneyimsel)	34	34,0	18	18,0	26	26,0	13	13,0	9	9,0
27. Geziler (alışveriş amaçlı)	49	49,0	20	20,0	18	18,0	7	7,0	6	6,0
28. Geziler (amaçsız)	51	51,0	17	17,0	15	15,0	8	8,0	9	9,0
29. Sinemaya, tiyatroya gitme	40	40,0	26	26,0	21	21,0	7	7,0	6	6,0
30. Hobiler (biriktirme, yapma)	45	45,0	21	21,0	13	13,0	11	11,0	10	10,0
31. Arkadaş toplantıları (ev/kafe)	52	52,0	22	22,0	14	14,0	5	5,0	7	7,0
32. Alanı ile ilgili bir işte çalışma	24	24,0	18	18,0	10	10,0	14	14,0	34	3,0
33. Alanı dışında bir işte çalışma	32	32,0	10	10,0	12	12,0	15	15,0	31	31,0
34. Hayır kurumlarında gönüllü çalışma	30	30,0	6	6,0	11	11,0	11	11,0	2	2,0
35. Müzik dinleme	77	77,0	7	7,0	12	12,0	1	1,0	3	3,0
36. Dersaneye gitme	25	25,0	6	6,0	8	8,0	9	9,0	52	52,0
37. Kişisel bakım	71	71,0	14	14,0	8	8,9	3	3,0	4	4,0

Araştırma bulgularına göre, sınıf öğretmeni adaylarının plastik sanatlardan en çok uğraş alanı %33,0 ile fotoğraf çekmedir. Yazınsal sanatlardan en çok uğraş alanı %27,0 ile düzenli şiir okuma/dinleme/yazmadır. Adayların %38,0'ı bir spor dalı ile uğraşmaktadır. Serbest zamanlarda medya alanında adayların %55'i internet, %51'i tv, %43'ü radyo, %35'i gazete okumakla uğraşmaktadır. Düzenli olmayan etkinliklerde ise adayların %44'ü serbest okuma, %49'u alışveriş amaçlı geziler, %34'ü kültürel amaçlı geziler, %51'i amaçsız geziler, 40'ı tiyatro-sinemaya gitme, %45'i hobi ile uğraşma, %52'si arkadaş toplantılarına katılma, %77'si müzik dinleme, %71'i kişisel bakım ile serbest zamanlarını değerlendirmektedir. Yine araştırma bulgularına göre, Adayların %81'inin hiç heykel yapma faaliyetine katılmadığı, %52'sinin hiç enstrüman çalma faaliyetine katılmadığı, %57'sinin hiç dokuma işleri ile %64'ünün eski sanatlar, %57'sinin ahşap işleri ile ilgili faaliyetlere katılmadığı saptanmıştır. Adayların serbest

zamanlarında akademik içerikli üyelikler, eğitimle ilgili faaliyetler, eğitimle ilgili kurslara da istenen düzeyde katılmadıkları görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sınıf öğretmeni adaylarının %77,0'ı serbest zamanlarını müzik dinleme ile, %71,1'i kişisel bakımla geçirmektedir. Bu oldukça büyük bir orandır. Adayların serbest zamanlarını bu düzeyde müzik dinlemeye ve kişisel bakıma ayırmaları ya yakın çevrelerinde serbest zamanlarını değerlendirecek alternatiflerin olmamasından ya da adayların serbest zamanlarını nasıl değerlendirecekleri hususunda bilgi sahibi olmamalarından kaynaklanabilir. Yine adayların %55,0'ı serbest zamanlarını internet başında geçirmekte, bunu %52,0'la arkadaş toplantıları izlemektedir. Adayların %51,0'ı serbest zamanlarının amaçsız gezilerle, %49,0'ı alışveriş amaçlı gezilerle, %41,0'ı serbest zamanlarının değerlendirmede sessel sanatlardan şarkı söyleyerek değerlendirmektedir. Adayların %81'i ise hiç heykel yapma faaliyetine katılmamıştır. Adayların sadece %17'si akademik faaliyetlerden eğitim içerikli üyelikleri olduğu, sadece %19'unun eğitimle ilgili faaliyetlere katıldığı, %20'sinin ise eğitimle ilgili kurslara gittiği saptanmıştır. Adayların serbest zamanlarında akademik faaliyetlere duyarız kalmaları mesleki gelişimleri açısından ciddi bir sorundur.

Tüm bu sonuçlara göre, adayların serbest zamanlarını daha çok düzenli olmayan (rutini olmayan) faaliyetler ve medya araçları ile geçirdikleri, serbest zamanlarında akademik faaliyetlere, eylemsel sanatlara, zanaatlara, kinestetik sanatlara ve plastik sanatlara neredeyse hiç yer vermedikleri saptanmıştır. Bunun için; makro düzeyde, öğretmenlerden beklenen özellikler arasında onların çok yönlü kazanımlarının da değerlendirmeye alınması, toplumca akademik başarıların yanında öğretmenlerin çok yönlü ve renkli bir kişilikte olmasının beklenmesi, adayların yararlanacağı alanların o bölgede işlevsel hale getirilmesi, üniversite bünyesinde adayların serbest zamanlarının organize edilmesi, fakülteler bazında adayların serbest zamanlarını değerlendirmeleri ile ilgili olarak yönlendirmelerin ve bilincin oluşturulması, adayların serbest zaman yönetimi hakkında (rekreasyon) hakkında bilgi alıp, zaman yönetimi hususunda egzersizler yapması önerilir. Aynı zamanda adayların üniversite bünyesindeki sürekli eğitim merkezleri ile yakından iletişim içinde olup, kendilerini geliştirmek için verilen eğitimleri takip etmeleri önerilir.

KAYNAKLAR

- Aktaş, Y. (1997). Üniversite Öğrencilerinin Uyum Düzeylerinin incelenmesi: Uzunlamasına Bir Çalışma, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13, 107-110.
- Aydoğan, İ. ve Gündoğdu, F. B. (2006). Bayan Öğretim Elemanlarının Boş Zamanlarını Değerlendirme Etkinlikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 217-232.
- Balcı V. (2003). Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, (158).
- Balcı, V. ve İlhan, A. (2006). Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerinin Belirlenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 11-18.
- Başaran, Z ve Erenci, T (2006). Bir Üniversite Kampusunda Rekreasyon Tercihinin Belirlenmesi (Umuttepe Örneği) 3-5 Kasım, 9 Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Demir, C. ve Demir, N. (2007). Bireylerin Boş Zaman Faaliyetlerine Katılmalarını Etkileyen Faktörler İle Cinsiyet Arasındaki İlişki: Lisans Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 6(1), 36-48.
- Gülbağçe, Ö. (1996). Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karahan, F., Sardoğan, M. E., Özkamalı, E. ve Dicle, A. N. (2005). "Üniversite 1. Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Sosyokültürel Etkinlikler Açısından incelenmesi", Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2 (30), 63- 71.

- Karaküçük S. (1997). Rekreasyon boş zamanları değerlendirme, Seren Ofset, 2. Baskı, Ankara.
- Kılbaş Ş. (2001). Rekreasyon-boş zaman değerlendirme, Anaca Yayınları, 1. Baskı, Adana.
- Kır, İ. (2007). Yüksek Öğretim Gençliğinin Boş Zaman Etkinlikleri: KSÜ. Örneği. *Kahra Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 307-328.
- Korucu, G. Yetim, A. Güllü, M. (2006). Sınıf öğretmeni Adaylarının Boş Zaman Alışkanlıkları İle Spora Olan İlgilerinin İncelenmesi 3-5 Kasım, 9 Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı, Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Özdağ, S., Yeniçeri, M., Fişekçioğlu, İ. B., Akçakoyun F., ve Kürkcü, R. (2009). Devlet Memurlarının Boş Zaman Değerlendirme Eğilimleri, Antropometrik ve Fiziksel Uygunluk Seviyeleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 307-323.
- Özguven E. (1992). H. Ü. Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Baş Etme Yolları, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7, 5-13.
- Pepe, K. Oflaz-Hergül, E. Koç, İ. İ. (2006). M. A. Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Okuyan Öğretmen adaylarının Boş Zaman Anlayış ve Alışkanlıklarının Araştırılması, 3-5 Kasım, 9 Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı, Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Tekin, M., Yıldız, M., Akyüz, M. ve Uğur, O. A. (2008). Karaman Yüksek Öğrenim Kredi Ve Yurtlar Kurumunda Kalan Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Ve Beklentilerinin İncelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 121-135.
- Tel, M. (2007). Bir Boş Zaman Aktivitesi Olarak Boş Zaman Değerlendirmesi (Öğretim Üyeleri Örneği), *e-Journal of New World Sciences Academy*, 3(1), 1-15.
- Terzioğlu, A. ve Yazıcı, M. (2003). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Anlayış ve Alışkanlıkları (Atatürk Üniversitesi Örneği), *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 1-31.
- Tezcan M. (1993). Boş Zamanlar Sosyolojisi: A.Ü. Eğitim Fak. Yayınları No: 174.
- Uğur, A. (2000). Çalışma Hayatında Zaman Yönetimi. *MPM Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi*. 12(143), 18-22.
- Yeniçeri, M., Coşkun, B. ve Özkan, H. (2002). Muğla Merkezindeki Memurların Boş Zaman değerlendirme Eğilimlerinin Belirlenmesi Üzerinde Bir Araştırma. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*, 7, 1-20.

